

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2013 roku

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu - I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Małgorzata Michalska-Księżyk

Protokolant: sekretarz sądowy Anna Chudzik

Po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2013 r. w Kędzierzynie - Koźlu

na rozprawie

sprawy z wniosku *D. I.*

z udziałem *M. I. (1)*, *B. H.*, *M. I. (2)* i *D. B.*

o dział spadku po *S. I.*

postanawia:

1. ustalić, że w skład spadku po *S. I.* zmarłym dnia 25 listopada 2011 roku w K., ostatnio stale zamieszkałym w K., wchodzi:
 - a) udział w wysokości $\frac{1}{2}$ w prawie własności nieruchomości położonej w K., przy ulicy (...), oznaczonej jako działka nr (...), o powierzchni 0,0541 ha, zapisanej w księdze wieczystej Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu nr (...), o wartości 120.000,00 zł (słownie: sto dwadzieścia tysięcy złotych);
 - b) $\frac{1}{2}$ środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym w Banku (...) S.A. w B. w kwocie 7.800,00 zł (słownie: siedem tysięcy osiemset złotych) wraz z należnymi na dzień wypłaty odsetkami;
2. ustalić, iż zobowiązania obciążające spadek pozostałe po *S. I.* wynoszą kwotę 25.894,44 zł;
3. dokonać działu spadku po *S. I.* w ten sposób, że opisane w pkt 1 a) prawo własności przyznaje w całości wnioskodawcy *D. I.* bez obowiązku spłaty na rzecz uczestniczki postępowania *M. I. (1)* i *B. H.* oraz wskazaną w pkt 1 b) postanowienia kwotę środków pieniężnych przyznaje w całości uczestniczce postępowania *M. I. (1)* bez obowiązku spłaty na rzecz *D. I.*, *B. H.* i *M. I. (2)*;
4. zasądzić od wnioskodawcy *D. I.* na rzecz uczestnika postępowania *M. I. (2)* kwotę 17.000,00 zł (słownie: siedemnaście tysięcy złotych) tytułem spłaty płatną w terminie do dnia 30.09.2013 roku z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności;
5. zasądzić od wnioskodawcy *D. I.* na rzecz uczestniczki postępowania *D. B.* kwotę 17.644,80 zł (słownie: siedemnaście tysięcy sześćset czterdzieści cztery złote 80/100) tytułem spłaty płatną w terminie 1 roku od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności;
6. zasądzić od uczestniczki postępowania *M. I. (1)* na rzecz uczestniczki postępowania *D. B.* kwotę 1.462,50 zł tytułem spłaty płatną w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności;
7. zasądzić od uczestników postępowania *M. I. (2)* i *D. B.* na rzecz wnioskodawcy *D. I.* kwoty po 1.005,66 zł (słownie: jeden tysiąc pięć złotych 66/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 07.02.2013r. D. I. wystąpił o dział spadku połączony ze zniesieniem współwłasności pomiędzy nim a uczestnikami postępowania M. I. (1), B. H., M. I. (2) i D. B.. Wnioskodawca domagał się ustalenia, że składnikami majątkowymi wchodzącymi w skład spadku po S. I. są: udział w wysokości 1/2 części w prawie własności nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) obejmującej działkę powierzchni 0,0541 ha dla której Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu prowadzi księgę wieczystą o nr. KW (...) o wartości 120.000,00zł, środki pieniężne zdeponowane na rachunku bankowych w kwocie 7.800 zł w Banku (...) oraz ustalenia, że spadek obciążony jest długiem w kwocie 25 894,44 zł. Wnioskodawca domagał się przeprowadzenia podziału w taki sposób, że jedynym właścicielem nieruchomości miał pozostać D. I., natomiast środki pieniężne miały zostać przyznane uczestnicze postępowania M. I. (1)

W uzasadnieniu wniosku D. I. wskazał, że postanowieniem z dnia 10 lipca 2012r. Sąd stwierdził, że spadek po zmarłym S. I. na podstawie ustawy nabyli jego żona M. I. (1) w 4/16 częściach oraz wnioskodawca i pozostali uczestnicy postępowania po 3/16 części. Skład majątku wyczerpują składniki wskazane we wniosku. Wartość całości nieruchomości została ustalona przez rzeczoznawcę majątkowego Andrzeja Kordka na kwotę 240 000 zł. Aktem notarialnym z dnia 14 grudnia 2012 swój udział w nieruchomości M. I. (1) przeniosła na rzecz D. I.. Uczestniczki postępowania M. I. (1) i B. H. swojego udziału z tytułu spadkobrania nieodpłatnie zrzekały się na rzecz wnioskodawcy. Natomiast środki pieniężne zdeponowane na koncie bankowym stanowiły wspólność ustawową małżeńską. Wnioskodawca ze swoich własnych środków uregulował należności stanowiące długi spadkowe na kwotę 25 894,44 zł i domagał się ich rozliczenia.

Uczestnik postępowania M. I. (2) na rozprawie w dniu 23.04.2013r. przyznał, że w skład majątku spadkowego wchodzi składniki opisane we wniosku oraz uznał wartość poszczególnych składników majątkowych wskazanych przez D. I. Uczestnik postępowania tytułem spłaty domagał się przyznania od wnioskodawcy kwoty 17 000 zł płatnej do końca września 2013 r. Potwierdził również wysokość długów spadkowych, pokrytych przez wnioskodawcę z jego własnych środków. Wnioskodawca D. I. zaakceptował wysokość zażądanej przez M. I. (2) spłaty oraz wskazany termin płatności. Uczestnik postępowania M. I. (2) nie domagał się natomiast przyznania spłaty z tytułu przyznania środków pieniężnych M. I. (1).

Uczestniczka postępowania M. I. (1) w pełni zaakceptowała wskazaną we wniosku propozycję podziału spadku, jego wartość i skład. Podobne stanowisko w sprawie zajęła reprezentowana przez pełnomocnika uczestniczka postępowania B. H..

Uczestniczka postępowania D. B. nie brała czynnego udziału w sprawie.

Na rozprawie w dniu 8 sierpnia 2013 r. wnioskodawca ograniczył wniosek do przeprowadzenia postępowania działowego po S. I. z wyłączeniem zniesienia współwłasności z uwagi na przekazanie swojego udziału w nieruchomości przez M. I. (1) na rzecz wnioskodawcy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. I. był współwłaścicielem 1/2 części nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) obejmującej działkę powierzchni 0,0541 ha dla której Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu prowadzi księgę wieczystą o nr. KW (...). Ponadto spadkodawca miał zdeponowane w Banku (...) środki pieniężne w łącznej wysokości 15 600 zł. Udział w prawie własności nieruchomości oraz do środków zgromadzonych na rachunku bankowym wchodził w skład majątku wspólnego spadkodawcy i jego żony M. I. (1). Postanowieniem z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie o sygn. INs 289/12 Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu orzekł, że spadek po S. I. zmarłym dnia 25.11.2011r. na podstawie ustawy nabyli: jego żona M. I. (1) w 4/16 częściach oraz dzieci M. I. (2), D. I., B. H. i wnuczka D. B. po 3/16 części każdy z nich.

W skład spadku po zmarłym wchodzi udział we współwłasności nieruchomości położonej w K.przy ul. (...), a której wartość rynkowa wynosi 240 000 zł. Spadkodawca na dzień otwarcia spadku posiadał również zdeponowane w Banku (...)środki pieniężne odpowiadające wysokości jego udziału w kwocie 7 800 zł. Aktem notarialnym z dnia 14 grudnia 2012 r. M. I. (1) przekazała swój udział w nieruchomości na rzecz wnioskodawcy D. I..

Wnioskodawca D. I. ze swoich środków pieniężnych dokonał spłaty obciążających spadek długów na kwotę 25 894,44 zł. Wnioskodawca prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą, z czego uzyskuje dochody w wysokości 3000 zł miesięcznie. Jego żona uzyskuje z tytułu zatrudnienia zarobki w wysokości 1200 zł. Ma na utrzymaniu 17 – to letnią córkę. Jest właścicielem mieszkania własnościowego oraz samochodu.

Uczestnik postępowania M. I. (2) jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, utrzymuje się z pracy dorywczej i z tego tytułu dysponuje kwotą 600-700 zł miesięcznie, obciążony jest obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz 14 – letniego syna.

Uczestniczka postępowania M. I. (1) jest emerytką zamieszkuje samotnie, utrzymuje się z emerytury w wysokości 1323 zł. miesięcznie.

Dowody: prawomocne postanowienie tut. Sądu sygn. INs 289/13 k. 10, zaświadczenie Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. k. 11, umowa o prowadzenie rachunku bankowego k. 12-15,, odpis księgi wieczystej KW nr (...), operat szacunkowy k. 19, zeznania wnioskodawcy i uczestników postępowania k. 32-34, informacja Banku (...) S.A. w B. k. 41, informatyczny wydruk elektronicznej księgi wieczystej k. 49-53

Sąd zważył, co następuje:

Postępowanie o dział spadku regulują przepisy art. 680kpc i następne. Sądowy dział spadku może być przeprowadzony w szczególności wtedy, gdy spadkobiercy nie dokonali działu umownego, co w niniejszej sprawie miało miejsce. Art. 684 kpc nakłada na Sąd obowiązek ustalenia składu i wartość spadku ulegającego podziałowi.

Na podstawie dowodów zgromadzonych w sprawie oraz niespornych stanowisk uczestników postępowania Sąd stwierdził, iż w niniejszej sprawie w skład spadku weszły: udział w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości położonej w K.przy ul (...).obejmującej działkę powierzchni 0,0541 ha dla której Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu prowadzi księgę wieczystą o nr. KW (...)o wartości 120.000,00zł (tj. 1/2 z 240.000,00zł), udział w wysokości 1/2 do zdeponowanych w Banku (...)środków pieniężnych w wysokości 7800 zł. Wartość aktywów spadku określa się według stanu i cen z chwili dokonywania działu. Poza sporem znajdował się również sposób podziału pomiędzy stronami spadku. Uczestnicy postępowania M. I. (1), B. H., M. I. (2) oświadczyli wolę, aby przysługujący im udział w prawie własności nieruchomości przypadł w dziale spadku wnioskodawcy D. I., przy czym oświadczenie dwóch pierwszych uczestników połączone było ze zrzeczeniem się należnej im z tego tytułu spłaty. Natomiast uczestnik postępowania M. I. (2) zrezygnował z udziału jaki posiada w spadku uzależniając rezygnację od spłaty na jego rzecz kwoty odpowiadającej wartości udziału w nieruchomości z uwzględnieniem obciążającej go stosownie do wysokości udziału, części długu spadkowego, co strony zgodnie określiły na kwotę 17 000 zł jako należną od wnioskodawcy tytułem spłaty kwotę, z zaakceptowanym terminem płatności przypadającym na koniec września 2013 r. Mając powyższe na uwadze Sąd działu spadku po S. I. dokonał w ten sposób, że prawa w postaci udziału w nieruchomości, o łącznej wartości 120 000 zł przyznał w całości wnioskodawcy bez obowiązku spłaty na rzecz uczestniczki postępowania M. I. (1) i B. H. oraz zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania M. I. (2) 17 000 zł tytułem spłaty płatną w terminie do dnia 30.09.2013 r. z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności. Z tytułu przyznania wnioskodawcy udziału w prawie własności nieruchomości spłata została zasądzona również na rzecz uczestniczki postępowania D. W. spłaty wynosiła kwotę 17. 644, 80 zł, biorąc pod uwagę wartość udziału w nieruchomości (120 000 zł), wielkość udziału (3/16 części) oraz wysokość obciążających spadkobierczynię długów spadkowych (25 894,44 x 3/16). Przypadająca na rzecz tej uczestniczki postępowania spłata 22 500 zł ulega pomniejszeniu o kwotę 4855,20 zł. Sąd dokonując działu spadku, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o zniesieniu współwłasności dokonuje podziału mając w pierwszym względzie na uwadze zgodne stanowiska

stron. O ile można mówić o zgodności stanowisk w przypadku wnioskodawcy i uczestników postępowania M. I. (1), M. I. (2) i B. H., tak w przypadku D. B. trudno przyjąć takie domniemanie. To, że uczestniczka ta nie brała czynnego udziału w postępowaniu, nie przesądza o świadomej rezygnacji spadkobierczyni ze swoich praw z tytułu przysługującego jej w spadku udziału. Przyznając określony składnik majątkowy jednemu ze spadkobierców sąd obowiązany jest zasądzić na rzecz pozostałych, którzy nie otrzymali odpowiedniego ekwiwalentu w naturze, stosowną spłatę. Dział spadku tak jaki i zniesienie współwłasności poprzez przyznanie rzeczy jednemu ze współwłaścicieli łączy się z obciążeniem nabywcy obowiązkiem spłaty pozostałych współwłaścicieli (art. 212 § 2 kc). Uprawnieni współwłaściciele mogą zrzec się swego roszczenia o należną spłatę. Spadkobierca może zrezygnować dobrowolnie z przysługującej mu prawnie spłaty, jednak oświadczenie w tym względzie musi być wyraźnym wyrażeniem takiej woli, której nie można domniemywać. Przez fakt nie brania czynnego udziału w postępowaniu sądowym nie można wysnuć wniosku o rezygnacji z przysługujących stronie uprawnień i pozbawiać jej w ten sposób definitywnie możliwości zaspokojenia się ze spadku, tym bardziej, iż jeden z uczestników biorących udział w postępowaniu zażądał spłaty i jego uzasadnione roszczenia będą zaspokojone. Z tych samych przyczyn spłata została zasądzona na rzecz D. B. od uczestniczki postępowania M. I. (1) (3/16 z kwoty 7800 zł). Co do terminu spłaty w przypadku wnioskodawcy sąd kierował się jego aktualną sytuacją majątkową. Wnioskodawca utrzymuje się z dochodów uzyskiwanych w średniej wysokości z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, wydłużony do roku termin spłaty nie powinien w sposób nadmierny obciążyć jego budżetu domowego, ponadto wnioskodawca uzyskując przedstawiający znaczną wartość składnik majątkowy winien liczyć się z obowiązkiem spłaty na rzecz pozostałych spadkobierców. W zakresie terminu spłaty zasądzonej od M. I. (1) sąd miał na uwadze, iż w wyniku działu spadku uzyskuje ona środki pieniężne w kwocie 7800 zł (a nie składnik majątkowy podlegający późniejszemu spieniężeniu), z których bezpośrednio jest w stanie wydatkować kwotę przyznaną uczestniczce postępowania.

W zakresie rozstrzygnięcia o kosztach sąd kierował się zasadą wynikającą z treści art. 520 § 2 kpc. Na poniesione przez wnioskodawcę koszty postępowania składały się koszty opłaty sądowej w zakresie wniosku o dział spadku w wysokości 600 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2417 zł, łącznie 3017 zł, obowiązkiem zwrotu trzeciej części tych kosztów Sąd obciążył każdego z uczestników postępowania, którego interesy były sprzeczne, tj. M. I. (2) i D. B..